

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
 gazdasági egyesületi tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi
 és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
 FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
 kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szávan
 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerin
 Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postakártyaképzéztári cheque-számla 10,489. sz. —

Uj-év.

Mulik a régi s uj lép helyébe. Az emberi időszámítás egy szaka eltűnik a multba és egy újabb tárul föl előttünk.

Szivesen köszöntjük. Könnyű szívvél válunk meg a régi esztendőtlől, melynek bajait, szomorúságait végig szenvedtük. Harc, háboru, viszálykodás, kínódás voltak uralgó planétái. A legrosszabbak közül való volt. Nincs okunk siratni, hogy visszatért elődjeihez.

S jön az uj, a maga ismeretlen jövőjével, a melyhez várakozásainkat, reményeinket fűzzük. Nem tudjuk, beválnak-e, de éppen a titokzatosság teszi kedvessé az uj esztendőt, a melyről feltételezzük, hogy rosszabbat nem hozhat, mint elődje hozott.

Sokat kell jóvátennie az uj esztendőnek, hogy hozzá fűzött reményeinkben ne csalatkozzunk. A távol Keleten dörögnek az ágyuk, folyik az ártatlanok vére; itt zakaoló munka izzó hevében, ezer gond közt, küzdünk a megélhetésért. Politikai perpatvar akasztja meg az anyagi gyarapodás felé haladást; a rossz termés szükségét, szokatlan drágaságot okozott.

Mindezek a súlyos bajok az elmúlt esztendő rovására esnek, ezeket hagyja örökbe utódjának. Mégis bizunk abban, hogy ez az uj-év fordítani fog a sors kerekén, hogy a bajok, szerencsétlenségek hamarosan elmúlnak és békességes munkálkodásunkat áldás fogja kísérni. A szép, csillogó remények hiúknak és csalfáknak bizonyultak ugyan a legutóbbi esztendőknben, mégis káprázatos képüket csodáljuk és gyö-

nyörködni szeretünk bennük. Örülünk tehát, hogy még remélhetünk. Ha sok megviseltetésen is kell átesnünk, a magyar erősségét ez nem csorbitja, ellenkezőleg edzi. A küzdelem erőt adott nemcsak arra, hogy felszinen tarthattuk magunkat, hanem arra is, hogy nyugodtan várjuk a jövődet: bármilyen viszonyt és balszerencsét hozzanak, a nemzet — ezer éven át megszokott szívósságával — le fogja őket küzdeni.

De nem lehet, hogy a szerencse folyton kerüljön, hogy a csapások rendje meg ne szakadjon. Elértünk ahhoz a ponthoz, hol az emberi energia óriási hajlandóságot mutat a tette és a hol fel kell kiáltanunk: „Eddig s ne tovább!” Igen, tovább a viszonyok rosszabbodását túrni nem lehet és a mit a sors megtagad tőlünk, saját erőnkkel kell azt pótolnunk.

Az uj év a munka jegyében indul meg. A munka áldásaitól várjuk boldogulásunkat, a zavartalan tevékenység idejét követeljük az uj évtől.

Igy köszöntünk téged, uj esztendő! Légy kezdete egy újabb korszaknak, a megelégedés, a boldogság korszakának! Légy öröme minden honfúnak és honleánynak, hogy oly nehezen váljunk meg tőled, mint a mily szivesen most várunk! Hogy fogadjatja legyen a jókívánságnak:

„Boldog uj-évet kívánunk!”

Előny a gazdáknak. Az igazságügyminiszter rendeletet intézett a letartóztatási és javítóintézetek igazgatóságához, amelyben határozatilag utasítja őket, hogy az intézet számára szükséges mezőgazdasági terményeket ez-ntul nem vállalkozóktól, hanem közvetlenül a kisgazdáktól vagy a szövetkezeti magtárakból szerezzék be.

sima utakon, vagy tövises, göröngyök fölé fogvezetni? Aggodalmas bizonytalanság száll a lelkünkbe, hallva üdvözlét a toronyból s lábunk egy pillanatig habozik, tovább haladjon-e.

Talán azután annál lelkesebben szorítjuk meg az uj barát kezét, talán örömjongva repülünk karjaiba s rohamlépéssel sietünk vele tova, mert mindig vannak közöttünk, kik az ujat lelkesedéssel fogadják, ha idegenszerűen, kifürkészhetlen alakban elibök áll, akik mindig csak a jövőtől várják a boldogságot, elégedetlenek a jelennel és a multat gyűlölik, akik azt hiszik, hogy az időt, mely következni fog, a maguk különleges szolgálatukba fogják szoríthatni; akik örökösen a boldogság szolgálatának küszöbén állanak, melyet sohse léphetnek át, mert szerencse országuk a képelet szüleménye és sehol országon terül el. És ezek mellett mások állnak, kik előtt tényleg megnyílik a szerencse országa, de tétozázásuk, aggályoskodásuk miatt nem juthatnak be, vagy nem látják a szerencsét, mert a mult kellemetlenségeitől megvakultak. És ezek is, azok is hangosan jajveszékelnék, hogy rosszak az idők, s minden szerencse eltűnt a földről! Miért nem cselekednek ők is úgy, mint azok, kik nyugodt bizodalommal haladnak a jövő felé?

Remélnék benne, de nem remélnék elérhetlent; nem haboznak, de nem is tulmerészek. Tudják, hogy a szerencsét nem lehet kényszeríteni, önkényüleg jön és váratlanul; de azt is tudják, hogy saját kezükkel rajzolhatják meg az uj év ábrázatának egyik-másik vonását, s hogy az elmúlt esztendő arcáról tulajdonképen önmagukat nézik. Miért akadjanak meg hát azon, hogy

A hét története.

A képviselőház feloszlása előtt szerdán tartotta utolsó érdemleges ülését. Tisza István miniszterelnök még egyszer kérte a rövid indemnitást a választások megejthetése céljából, amit azonban gróf Apponyi Albert, mint az egyesült ellenzék megvárt szónoka megtagadott. — Így tehát ex-lexben fognak lefolyni a választások. Még gróf Ándrássy Gyula beszélt, aki elmondta, minő kísérleteket tett, hogy az ellentéteket elsimítsa, — utána pedig néhány ellenzéki képviselő emelt szót. Most már a politika a Dunaparti szép épületből kivonul az ország színe elé és megkezdődnek a választási izgalmak.

Ausztriában az a szenzáció, hogy Körber miniszterelnök beadta lemondását, minthogy tapasztalnia kellett, hogy a Reichsrat munkaképességét helyre állítani képtelen.

A Németországgal kötendő kereskedelmi szerződést még mindig nem sikerült nyelbe ütni, s a Lajtán innen és tul uralkodó válságok bizonyára nem alkalmasak siettetni a tárgyalásokat. Mindazonáltal remélik, hogy január 10-ikéig az ügy el lesz intézve.

Feltűnést kelt a hadügyminiszter egy most kiadott rendelete, mely szerint a katonatisztek ellen adósság miatt nem szabad eljárást indítaniok a katonai hatóságoknak. Ezzel az uzsorások garázdalkodásainak akarják elejét venni.

A japánok Port-Arthur előtt az összes jobb-szárnynon levő előretolt orosz erőditéseket elfoglalták. Japánban nagy szomorúságra adott okot az a hír, hogy Nogi tábornok jelentékenyen megsérült. Egyébiránt a mandzsuriai harctéren semmi nevezetes esemény nem történt.

Az orosz reformtervezetések a czár ujabban kiadott ukázával kudarcot vallott. — Ez az ukáz csak kisebb, apróbb bajok orvoslását rendeli el, az autokratikus államforma érintetlen fentartása mellett. E miatt most nagy a forrongás Oroszországban és sok helyütt véres tüntetéseket rendez a lakosság.

A spanyol király házassulásának hire, úgy-

ez az arc mogorva, szomorú, elégedetlen? Nem ők tették-e azzá? A magasztos, titokzatos rovásírás, melyet maga a sors vésett az idő ábrázatára, gyermekek érzékenységgel nem törődik.

Nagy, önhibából nem eredő szerencsétlenség épp úgy, mint nagy, meg nem érdemelt szerencse nem szoktak apró érzéseinkre olvadni; csak tehetetlenségünket vezetik lelki szemeink elé, és mi türelemmel viseljük, a miben a Mindenható részesített.

A köznapi apró gondok, a mindennapi élet kicsinyességei és bajocskái, ezek a mi kinzóink, életünk méregkeverői. De ezeket a bajokat többnyire magunk okozzuk magunknak. Sokat közülök kikerülhetnének, ha meg volna hozzá szilárd akaratunk.

Nincs jogunk az újévtől követelni, hogy távol tartsa tőlünk a magunk okozta kellemetlenségeket, s nem szabad panaszkodnunk, ha a mult ily irányban csalódást okozott. Nem figyelmeztet-e a harang zugása is, mely az örökkévalóságnak egy uj pillanatát jelzi, hogy levessük magunkról a haszontalant, a gyengeséget?

Ne hallassék hiába hangja! Nemcsak kívánságokat és követeléseket akarunk támasztani az uj évhez, hanem gondolni akarunk arra is, hogy ezért megfelelően cselekednünk kell; magunkba akarunk szállni és megfordulni, ha helytelen uton járunk. Ha ezzel a szilárd, jóra való akarattal lépünk át az uj évbe, akkor akár jöhetnek azok a nagy bajok is, melyektől nem kimélhet meg a sors, — bátran, megadással fogjuk őket túrni.

Vigyék a szilveszteri harang hangjai ezt a szent fogadalmat a Mindenek Urának trónja elé!

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Szilveszter éjjelén.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —

Éjfél van! A toronyból hallatszának a szilveszteri harang hangjai. Hatalmasan kong az ércszó, felrázza az alvót csendes nyugalmából, belevegyül a mulatók vigság zajába. Pohárcsengéssel, muzsikaszóval köszöntik az újév hajnalát.

Bárki is hallja a szilveszteri harang bugását, bűvös hatása alól nem vonhatja ki magát, s mulasson bár, avagy csendesen, visszavonultan töprengjen — a harang-hangja feltartóztatja egy pillanatra, mely alatt az örökkévalóság szárnycsattogása vonul át lelkén.

Az esztendő semilyen más időszakában hatol be szívünkbe olyannyira az érc hangja, mint Szilveszter éjjeli órájában, a mikor az elhaló év bucsuzása egyesül az ujnak hajnalhasadásával. Mintha a régi barát, kit jól ismerünk, kezét fogna az ismeretlen ujjal. S ha a régi meghitt barát bucsuzva még egy pillantást vet reánk, s a harangok zugnak, elkomorodunk és fájdalom lopódzik szívünkbe. Ebben a pillanatban ébredünk csak tudatára annak, mi volt a bucsuzó nekünk; mi mindent köszönhetünk, s mi mindennel maradtunk adósok neki. Minden feltódul áradó szívébe, s kinos fájdalommal tekintünk a távozó után. De ime, már mellettünk áll az uj, megfogja kezünket és elvezet bennünket, nem tudjuk hová.

A távozó arca határozott kifejezést öltött, az ujnak arca még üres és kifejezéstelen. Nem olvashatunk benne semmit, — ki a szándéka, kinek a célja? Mit akar, mit vár? Mit akar, mit vár? Mit akar, mit vár?

látszik, valószínűleg alapszik. Alfonz király állítólag azért utazik Berlinbe, hogy megvalósítson egy házassági tervet, melyről a német császárnak is tudomása van.

Az európai sajtó még mindig foglalkozik Montignoso grófnő kalandos utazásával. Az anya, a ki látni akarja gyermekeit, élénk rokonszenvet keltett Szászországban, ahol sürgetik, hogy engedjék meglátni, akiket annyira szeret. A szász király, nem egészen ismeretlen példákat követ, állítólag elmebajosnak akarja nyilvánítani volt nejét.

Franciaországban szakadatlanul izgatja a kedélyeket Syveton esete. Hire került, hogy Syveton a hazafias liga pénzéből 98,000 frankot sikkasztott, s emiatt menekült a halálba. Mindazáltal a nacionalisták ragaszkodnak ahhoz, hogy Syvetont meggyilkolták. A vizsgálat eddigi adatai szerint azonban meglehetősen bizonyos, hogy önkézével vetett véget életének.

Göndöl Gábor nyugalmazott ministeri tanácsost, iváncsai földbirtokost meggyilkolták. — A nyitott konyhaajtón keresztül lőttek rá, mire Göndöl összereszkadt és nagynehezen bevászorgott szobájába. A tetteseket még nem sikerült kézrekeríteni.

Nemes baromfiak Udvarhely-megyében.

A baromfitenyésztés iránt nálunk csak azóta kezdene érdeklődni, mióta a kiviteli statisztika kimutatta, hogy baromfiból és baromfitermékekből (tojás, toll stb.) dacára a magyar baromfitenyésztés kezdetlegességének, sok millió korona jön be az országba. A nemes baromfitenyésztés néhány év óta nálunk hihetetlen mértékben lendült föl.

Nemes baromfiért ma már mesés árakat fizetnek. Egy orpington kakasért 150 forintot is kérnek — és adnak is. Magyarországon már virágzik a nemes baromfitenyésztés, — de itt Erdélyben sajnos, még eléggé visszamaradtak az állapotok e téren.

Pedig éppen az erdélyi baromfi az, a mely kistestű, lassan fejlődő és apró — kevés értékű — tojású, tehát legjobban reá szorult arra, hogy nyugati, azaz nemes baromfival keresztezzék és javítsák. És éppen az erdélyi gazda az, akire egy új jövedelmi forrás nyitása — ugyancsak ráfér. —

A földmívelési kormány múlt években adott a gazdasági egyesület útján néhány törzs nemes baromfi — a fekete Langsánt, a kendermagos Plimutot stb. itteni tenyésztőknek.

Ezen néhány baromfi törzsszaporulatából az idén ősszel a miniszteri kirendeltség küldött 8 kiállítótól 26 darabot a miskolci országos baromfi kiállításra, inkább csak azért, hogy azokat bemutatassa, mivel a versenyzésre nem sok reménye lehetett, tekintettel a sokkal fejlettebb magyarországi tenyésztési viszonyokra.

De mi történt? Az innét Udvarhelymegyéből küldött baromfiak nagy része díjakat nyert és jó áron elkeltek. — Jele ez annak, hogy lehet eredményt itt is, a mi sajátos viszonyaink között elérni.

Ez adta az impulzust arra, hogy a nemes baromfitenyésztés fejlesztésére a miniszteri kirendeltségi megbízottnak 1000 koronát bocsájtott rendelkezésére, hogy abból nemes baromfiakat a gazdasági egyesület közbejöttével szétosztson kistenyésztők között; becserélve a közönséges értéktelen baromfiakat.

Ezuttal a tyukfélék közül csupán a hirneves angol „sárga orpington”, a kacsák közül a nagytestű „pekingi”, a ludak közül az „olasz óriás” és „emdeni” fog kiosztani csoportosan egyes községekben olyan kistenyésztőknek és gazdakörök tagjainak, kiknél megvan a garancia arra, hogy náluk ezen értékes (hisz egy-egy kakas ára 6—8 forint is van!) anyag meglesz becsülve és a kirendeltség által kitűzött azon cél, hogy ezen tenyészállatok után a meglevő gyenge baromfianyag a többi tenyésztőknél is nemesített és értékesebbé tétetni fog — el lesz érve.

A nemes baromfiak egy része már megérkezett és — mondhatni — látványosságot képez az ahoz érték számára. (A vásárcsarnok szövetkezet helyiségeiben láthatók és Foltényi Elemér ur szívesen ad további fölvilágosításokat az egyes fajták tulajdonságairól stb. esetleg hozat

anyagot privát megrendelőknek). Amint együtt lesznek, a kirendeltség megbízottja által a már kijelölt tenyésztők között pár nap múlva szét fognak osztani.

Érdeklél halljuk, hogy ezen kiosztás impulzust adott „az első székely baromfitenyésztő egyesület” megalakulására is. Azok, kik az eddigiekén kívül ezen egyesület tagjaul belépni ohajtanak, jelentkezhetnek Hlatky Miklós gazd. egyesületi titkár urnál, esetleg Dorner Béla királyi intéző urnál is, kik a közelebbiek felől szívesen tájékoztatnak.

Ipar- és kereskedelem.

Kereskedők a fogyasztási szövetkezetek ellen. Az O. M. K. E. marosvásárhelyi kerülete karácson másodnapján Harmath Sándor elnökle alatt rendkívüli közgyűlésben tárgyalta a fogyasztási szövetkezetek ügyét. A kerület tagjai Marostorda-, Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyéből számos konkrét adatot terjesztettek elő a fogyasztási szövetkezetek állítólagos visszaélései ellen, melyek egyhangulag azt igyekeznek igazolni, hogy vannak falusi fogyasztási szövetkezetek, a melyek alapszabályaik ellenére nem tagoknak is árulnak, hogy pálinkát mérnek és a nép között az iszákosságot is terjesztik. Igazgatósági tagjaik lelkészek és tanítók befolyásukat a szövetkezetek forgalmának emelésére érvényesítik. Ujabbán a fogyasztási szövetkezetek nemcsak a községekben terjednek, de városokban is alakulnak. Nagy a panasz különösen a marosvásárhelyi tisztviselők szövetkezte ellen, mely a legjobb vevő közönséget vonta el a kereskedőtől és számos nagy közterhet viselő kereskedőt veszélyeztet. Ez az utóbbi szövetkezet — amint a közgyűlésen is fölpanaszolták — nemcsak élelmi cikkekkel árusít, hanem férfi és női ruhaszöveteket rendel és külön szabóival ruhákat varrat. Borraktárt tart s azzal a vendéglősöknek csinál konkurenciát, a tejet tagjai részére vidéki nagy uradalmakból hozatja s azzal a városban megtelepült székely gazdák jövedelmét rövidíti meg. — A közgyűlés élénk vita után a következő határozati javaslatot terjesztette az O. M. K. E. központi választmányához: 1. Szükségesnek tartja a fogyasztási szövetkezetek adózásának reformját és pedig az egyenlő teherviselés elve alapján, de addig is követeli, hogy a fennálló törvények végrehajtásaként adókedvezményben ne részesüljenek. 2. Sérelmesnek tartja, hogy a fogyasztási szövetkezetek italmérési és dohányelárusítási engedélyekben részesítenek, különösen mások szerzett jogainak megsértésével. 3. Sérelmesnek tartja, hogy köztisztviselők a fogyasztási szövetkezetek igazgatósági és felügyelő bizottságaiban helyet foglalnak és forgalmának emelése érdekében befolyásukat érvényesítik. Kivételnek csak ott legyen helye, hol tisztán köztisztviselők alakítanak fogyasztási szövetkezetet. 4. Sérelmesnek tartja, hogy a fogyasztási szövetkezetek nem tagoknak is árusítanak és javasolja, hogy e visszaélések törvényes úton egyszersmindenkorra beszünttessenek s a ki ez ellen vét első esetben 500 K, második esetben 1000 koronára és harmadik esetben a szövetkezet feloszlatásával büntetessék. 5. Végül sérelmesnek tartja, hogy a Hangya által alakított szövetkezetek szállítási kedvezményeket élveznek. A közgyűlés e javaslatok támogatására fölterjeszti aközponthoz a konkrét adatokat, amelyek egyes fogyasztási szövetkezetek visszaéléseit tárják föl.

Külömfélék.

Uj-év napján.

Az óra manusa nyomtalanul suhan el a tizenkettedik szám felett. Pillanatnyi halk berregés jelzi csupán, hogy elmúltott immár az új fele, s hogy vele együtt sirba szállt egy hosszú-hosszu esztendő öröme, bánata is.

S megáll egy percre a küzködve törtető emberiség lázas lüktetése; ünnepi hangulat szállja meg a szíveket, de az óra mutatója feltartóztatlanul halad előre, tovább — és ujult erővel folytatja a nyüzsgő emberiség is harcát, vergődését a megélhetésért, a mindennapi kenyérért.

Fenséges ünnepi pillanat ez: egy esztendő emlékeinek, terveinek és ábrándjainak, 365 hosszú nap ugyanannyiszor megismétlődött örö-

mének és bujának e nesztelen összeomlása, megsemmisülése; de kétségtelen, hogy e fenséges pillanat nem a megelégedettség rózsás világát, de a hiuságos küzdelem meddőségének komor árnyait veti maga köré.

Magába száll ilyenkor még a legkönnyelműbb, leggondtalanabb szív is, mérleget vet az elmúlt esztendőről és bizony nagyon, de nagyon kevesen vannak, kik e mérleg vetésénél nyereséget mutathatnak ki.

Vagy ki mondhatja közülünk, hogy az ő számára színholdogságban mulott el a most lefolyt esztendő; ki állíthatja, hogy az élet egy egész esztendő örömébe cseppnyi ürmöt sem kevert; ki az, kinek egyetlen felhő sem borította a mosolygó derűs verőfényt?

De sajátos szerkezetű az emberi szív, — százszor csalódva bár, százegyszer ismét bizik, hisz, remél — rendül ellenül.

Nem lehet annyi árnya a multnak, nem lehet annyi keserű emléke a tova szállt esztendőnek, hogy el ne oszlassa mind egy szebb, derűsebb jövő reménye.

Dallal, örömmel, zeneszóval, palackok durrogása mellett, hangos vigadás közepette köszönti az emberiség az új esztendőt s felejtve, hogy ezernyi reményét, ábrándját temette a multba, — csak egyre szövi tovább lankadatlan, csüggedetlenül a remény szálait a jövőben vetett bizalommal.

És ez jól van így, mert mi lenne belőlünk e sivár, vigasztalan világon, ha már többet remélnünk sem lehetne?

— **M. t. olvasóink,** előfizetők és munkatársaink számára a legboldogabb új évet kívánjuk!

— **Kedvezmények.** A „Székely-Udvarhely” most belépő előfizetői is megkapják lapunk karácsoni ajándékát, az 1905-re szóló „Almanach”-ot, mely teljes naptárt és igen érdekes szépirodalmi közleményeket foglal magában. Ezenkívül husvétkor a „Székely-Udvarhely” tízéves fordulóját megörökítő díszes és gazdag tartalmú Emlék-Albumot kapja meg minden egyes előfizető. Végül pedig 1 K 50 fillér helyett 1 K 30 fillérért rendelhetik meg a Budapesti Bazar című kitűnően szerkesztett divatlapot, melynek iránya e három szóban összpon-tosul: izlés, takarékoság és munka! — Kérjük az előfizetések mielőbbi szíves megújítását és ism er ő s ő k k ö r é b e n a „S z é k e l y - U d v a r h e l y” t e r j e s z t é s é t, hogy nem kicsinylendő feladatainknak minél pontosabban megfelelhessünk és m. t. előfizetőinknek az eddigieknél is nagyobb kedvezményeket nyújthassunk. A „Székely-Udvarhely” tíz éves multja fölment bennünket minden nagyhangú reklám és új program hangoztatása alól. — Székely népünk közügyeit a mily lelkiismeretességgel fölkaroltuk egy évtizeden át, ép oly szeretettel fogjuk azt jövőre is tenni; megtartván lapunk függetlenségét minden irányban. Ehhez azonban ami szerény tehetségünkön kívül az előfizetők és munkatársak további hathatós támogatása szükséges, amire ismételten tisztelettel kérjük mindannyiát e helyen is.

— **Fillérestély.** A polgári önképzőkör e hó 2-án megtartandó fillérestélyén Fischer Ferenc felolvas, Baku Katalin énekel, Benedek Aladár szaval, Sándor Ferenc monologot ad elő, Florián Margit és Mariska pedig dialogot adnak elő. — Az estélyt Nagy Róza, Schefranek Jozefin, Biró Árpád és Varró Ödön rendezik. — A jövő hétfőn nem lesz fillérestély s így a legközelebbit e hó 16-án fogják rendezni.

— **Szent Antal kenyere.** A helybeli szent Ferenc-rendiek templomában elhelyezett szent Antal perselyében begyűlt alamizsna fillérekkel a mult 1904. év folyamán kiosztatott a szegényeknek 3985 drb kenyér; azonkívül fára s más egyéb szükségletekre és szegény tanulóknak ruha, könyvek és tandíjra kiadatott 592 korona 98 fillér. — A persely fennállásától, 1899. augusztustól kezdve eddig kiosztatott 9274 korona 12 fillér. — Minden alamizsna fillérért fizessen meg a jóságos Isten!

— **Elöléptetés.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Vajna Bálint homoródokládi kir. járásbírói hivatalszolgát az első fizetési fokozatba előléptette.

— **A székely dalegylet** e hó 8-án a Budapest-szálló dísztermében, táncdal egybekötött hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. „Föl barátim”. Szövegét írta Szabó András, vegyeskarra alkalmazta Morascher Hugó; előadja a vegyeskar. 2. „Echo de Viene”. Sauer Emiltől;

zongorán előadja Dr Solymossy Lajosné. 3. »A vízi lilium románc« Forraytól, éneklí Sándor Ilonka, zongorán kíséri Sándor Ella (Székelykeresztúr). 4. »Zürichi emlék« férfikar bariton soloval zongora és zenekari kísérettel, Végler Gyulától; előadja a szerző vezetése mellett a Dalegylet, zongorán kíséri Kassay Irén. 5. »A magyar dal« (melodráma) Herodek-Kernertől, előadja Groákné Szabó Kata, zongorán kíséri Kassay Irén, harmoniumon Paál Sándor. 6. »Tavaszi Erődi Ernőtől, előadja a vegyeskar. »Tantaisse Of. 20« Wieniaozofkitől, hegedűn előadja Dr Damokos Andor alispán, zongorán kíséri Végler Gyula zenetanár. 8. »Dalra«, Storchtól, előadja a Dalegylet. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Helyárak: Páholy 8 K, oldalszék és zártszék I—III. sor 3 K, IV—V. sor 2 K, VII—IX. sor 1 K 60 f, a többi sor 1 K 20 f. Állóhely és karzatjegy 1 K.

— **Kolozsvár villamvilágítása.** Az elektromos művek építő-bizottsága — mint a „Napló“ írja — minap ülést tartott, melyen a bizottsági tagokon kívül a Ganz és Társa cégtől Hoose Tempis Mór és Medgyes Ferec is résztvettek. A létesítendő villamos telepet megnagyobbítják s ezzel a világítás fényét emelik. — Tizenötezer lámpa helyett 24,000-et állítanak be s ily formán az összes költség 132,000 koronába kerül. A feszítő képességet 12,000 voltáról 15 ezerre, a szekunder vezetékét pedig 100 ezerről 150 ezerre emelik föl. Az országutakon lámpatartókul a vörösfényő helyett tölgyfa-oszlopokat ajánl a bizottság s ezáltal 500 korona megtakarítást érnek el. — Ez a körülmény minket annyiban érdekel, hogy Székelyudvarhely város is a villamvilágítás bevezetésére határozatot hozott, a mely szerint nekünk 300,000 koronába kerülne a mintegy 3—4000 villamos lámpára szóló telep. Oly óriási és szembeötlő a különbség, hogy — ha nem tévedés a kolozsvári »Napló« tudósítása — lehetetlen megdöbbenés nélkül összehasonlítást tenni a kolozsvári és székelyudvarhelyi költségelőirányzat között.

— **Kereskedő-ifjúságunk köre** — mint mult számunkban jeleztük — február 11-én fogja megtartani jelmez-estélyét, melynek rendezőbizottsága a következőleg alakult meg. Elnök: Bagó Gyula, alelnökök: Gábor Marton, Márk Ferenc, pénztárnok: Demeter Ákos, ellenőr: Tamás Balázs, titkár: Lázár Z. István, Bede Gyula, Hann József, Imrich Vilmos, Kirschner Jakab, Kovács Péter, Kohl István, Réther János, Szövérfy Gyula, Vajda Dezső, Valentsik Lajos, Weigel Ferenc, bizottsági tagok.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** azért örvend oly nagy elterjedésnek, mert tápereje igen nagy s a gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik be. Páratlan szer különböző gyermekbetegségek elhárítására, mert a gyermekek erejét és ellenállóképességét növeli. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Köszönet.** Mindazoknak, kik a polgári önképző karácson másodnapján megtartott és kitűnően sikerült fillérestélyére tombola-tárgyakat voltak szívesek adományozni, fogadják az egyesület és a rendezőség hálás köszönetét.

— **A világ legnagyobb színháza.** Kétségtelenül legnagyobb színháza a világnak a most december elsején megnyílt londoni Colloseum-színház, melyben naponta négy előadást tartanak, még pedig déli 12—2 között, azután 3—5, 6—8, 9—11 órák közt. Az egyes előadások közötti egyórás szünetek alatt a szolgák sűrű tömege lepi el a nézőteret, színpadot, folyosókat és lázas buzgalommal csinosítja, tisztítja és rendbe hozza a színházat a következő előadásra. — A színháziépület emeleti termei minden csak lehetséges kényelemmel rendelkeznek. A börze-spekuláns, kinek hirtelen eszébe jut, hogy egy levelet elfelejtett odahaza megírni, csak úgy talál írógépet, papírt, sőt íródeákot is, — a mint a nagyvilági Lady öltözőteremre akad, hol komornája segítségével estélyi toilettjét öltheti

magára. — A Colosseum épületében azonkívül posta- és táviró hivatal is van, mely az ott időző üzletembereknek az előadás folyamán is kézbesíti a címükre érkezett sürgönyöket és leveleket. — A színház méreteiről fogalmat alkothatunk magunknak, ha meggondoljuk, hogy folyosói borítására 5 angol mértföldnyi szőnyegre volt szükség és hogy a most folyó nagy kasszadarabja: Port-Arthur ostroma 342 színészt és statisztát foglalkoztat.

— **Meghívók.** Eljegyzési, esküvői és táncvigalmi meghívók csinos kiállításban, mérsékelt árak mellett, gyorsan és pontosan készülnek a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalánál (B e t e g h Pál könyvnyomdai intézetében) Székelyudvarhely, Kossuth-utca 15.

— A »Fiumei kávébehozatali Társaság« kolozsvári fióktelepe Mátyás királytér 12. szállit bérmentve és vámentesen eredeti fiumei árakban kávé, teát, rumot, liqueuröket, csokoládét, cacaot. »Kávé« lapot ingyen küldünk.

Egészségügy.

Leszállított áron. Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a súlyos gazdasági viszonyok miatt, minden, a fogászat körébe tartozó munkát leszállított árak mellett fogok végezni, mert nem kívánom, hogy ilyen súlyos anyagi viszonyok mellett még a fogápolást is úgy megfizesse a t. közönség, mint normális évben. — Valamint eddig, ugy ezután is, minden munkámért teljes jótállást vállalom. Ugy a fogak conserválását, mint műfogak beillesztését csak tökéletes megelégedés esetén díjaztatom. Ellenkező esetben újra készítem. Épen, mert elvem a jó, pontos és olesó kiszolgálás, kérem és remélem a n. é. közönség hathatós támogatását. Kiváló tisztelettel *Dr Kovács Géza*, gyakorló orvos, fogspeciálista.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület által az 1905. év telén rendezendő

gazdasági tárgyú előadások sorrendje:

1. Felsőőfalva január 8. Hetser Kálmán: Az állatok okszerű takarmányozásáról.
2. Csekefalva január 8. Bedő Ödön: A trágyáról és trágyázásról.
3. Farkaslaka január 8. Hlatky Miklós: A talajkimerülés és az ellene való védekezés. Zonda József: Az állatok ragályos betegségeiről.
5. Alsóőfalva január 15. Hetser Kálmán: Az okszerű talajmivelésről.
6. Oroszhegy január 15. Gál Imre: A legelők okszerű használata és javításáról. Gyurcsovecz Károly: Az okszerű trágyázásról.
8. Rugonfalva január 15. Szász Ferenc: A házi ipari foglalkozásokról. Kozma Miklós: A baromfi nevelés fontossága, az okszerű baromfi tenyésztés.
10. Homoródszentmárton január 22. Györffy István: A trágya okszerű kezeléséről, a műtrágyáról. Benczédi Mózes: A gyümölcsfa ültetés és gondozásról.
12. Etéd január 22. Bakó Dániel: Miként rendezendő be egy kis gazdaság.
13. Márefalva január 22. Zonda József: Az állategészségi törvények ismertetése. 14. Hlatky Miklós: Az okszerű állattenyésztés és takarmányozás.
15. Derzs január 29. Sándor Gergely: A legelők használata és javításáról. 16. Kiss Jakab: A talaj képződése, termőképessége és ennek fenntartása.
17. Kisgalambfalva január 29. Paál Sándor: Az okszerű talajmivelés, a különböző gazdasági növényeknek megfelelő talajnevek ismertetése.
18. Korond február 7. Biró Domokos: A méhtenyésztés haszna, ingatlan és ingó kasokkal való méhészkedés. 19. Kerezi Lajos: Állataink okszerű takarmányozása.
20. Nagyalambfalva február 5. Beke Albert: A szarvasmarha okszerű tenyésztése.
21. H.-Karácsonfalva február 12. Demeter

Dénes: A fák ültetéséről, a fák hasznáról. 22. Kelemen Lajos: A községek házi iparáról.

23. Bögöz február 12. Hlatky Miklós: A takarmánynövény természetéről. 24. Lajos János: A lótenyésztés fontossága, a helyes csikónevelés.

25. Ujszékely február 12. Kozma Miklós: Az egyes tagba tagosított birtok előnye a hármas tag felett.

26. H.-Almás február 19. Kriza Sándor: A legelők fontossága. 27. Ajtai János: A legelők jókában tartásáról.

28. Fiafalva február 19. Kozma Miklós: A takarmánynövények természetéről.

29. Medesér február 19. Ferenczi Áron: A konyhakertészet fontossága. A nevezetesebb konyhakerti növények termesztése. 30. Szász Ferenc: A fonalas növények termesztéséről.

31. Szentlélek február 19. Hlatky Miklós: Az okszerű talajmivelésről. 32. Zonda József: A ragályos állatbetegségekről.

33. Miklósfalva február 26. Sándor Lajos: A gyümölcsfák haszna, a fa ültetése, ápolása.

34. H.-Keménfalva február 26. Kovács Imre: Az okszerű takarmány természetéről.

35. Dálya február 26. Balási Sándor: Az észszerű állattenyésztésről.

36. H.-Oklánd február 26. Demeter Dénes: A hitelszövetkezetekről.

Az előadások a délutáni isteni tisztelet után a község valamely nagyobb helyiségében tartatnak.

Felkértem a jegyző, lelkész, és tanítóurak, a községi előjáróságok arra, hogy a közönséget az előadások minél tömegesebb látogatására buzdítsák.

Törvénykezés.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél közelebbről megtartott hünügyi főtárgyalások rendén Gáspár Ignác Gáspár Kata kápolnásoláshfalvi lakos lopás büntetéseért 6 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre; Kovács Józsefné oroszhegyi lakos közcsend elleni kihágásért 20 K pénzbüntetésre; Orbán József és Szabó Alajos székelyudvarhelyi lakosok lopás vétsége miatt 2—2 havi, Csiszár Lajos hatheti fogházra; Pap János bordosi lakos erkölcsi büntett és súlyos testisértés vétsége miatt 2 évi börtönre és 10 K pénzbüntetésre; Kedves Ignác bethlenfalvi lakos gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségeért 3 napi fogházra és 10 K pénzbüntetésre; Gáspár Mária (Ignácé) kápolnásoláshfalvi lakos lopás büntetéseért 7 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre; Pál Mihály székelykeresztúri lakos hatóság elleni erőszak vétségeért 14 napi fogházra; Szöcs Lajos fülei lakos pedig súlyos testisértés büntetéseért 7 havi börtönre ítéltetett. — Ugy az utóbbi, mint Csiszár Lajos felebbezett, míg a többi ítéletek jogerősek.

Szerkesztői üzenetek.

G. E. Nagybacon. A Budapesti Bazárt csak a »Székely-Udvarhely« előfizetői kaphatják meg a hirdetett kedvezményes árért. Az összeg a mi címünkre küldendő, mert másképp átvenni nem lehet.

„Betegsegélyző“. Az 1891. XIV. t.-cik értelmében mindazon kereskedelmi és ipari alkalmazottak, akiknek egy munkanapra eső fizetése 4 frtnál nem nagyobb, sőt azok is, akik semmi fizetést nem huznak (tanoncok), de 8 napnál hosszabb időre vannak alkalmazva, a ker. betegsegélyző pénztárba belépni kötelesek. A kötelezettségen nem változtat az, hogy az alkalmazott az üzlettulajdonos fia vagy rokona, ezt a 62,743—1895. sz. a. keresk. miniszteri rendelet világosan kimondja, míg a 13,498—1897. sz. a. határozat szerint az üzletvezető akkor is tartozik belépni a kerületi betegsegélyző pénztárba, ha az üzlettulajdonosnak férje vagy fia. Az illető tehát a belépés kötelezettségétől csak két módon menekülhet: az egyik az, ha az üzlettulajdonoskép szereplő anyja most üzletvezetőként működő fiát társul veszi maga mellé és őt a törvényszéknél társutalajdonosnak jegyezteti be; a második mód pedig az, ha a cégtulajdonos fiának, mint üzletvezetőnek, 1200 frtot meghaladó évi fizetést biztosít. Ez okmányokkal (közjegyző által láttamozott szerződéssel) bizonyítandó, de a fizetés tényleges kiszolgáltatásának a könyvekből is ki kell tűnni.

Városi és helyközi telefon számunk 15.

Kiadja: Betegh Pál könyv-, papir-, író-, rajz- és zeneműkereskedése, könyv- és újságkiadó intézete.

Eladó kocsik, szán és hámok

Egy sötétkékre festett újított féderes és fedeles kocsí, egy sötétkékre festett Körber-féle olajtengelyű uri kocsí, egy egészen új, csinos uri szán, egy pár uri hám sárga francia gyepölével, ezüstözött nickel felszereléssel, teljesen új (használatban még sohasem volt) és egy pár új zörgővel, azonnal eladó. Értekezhetni Dr Soó Rezső ügyvéd tulajdonossal.

Schmidthauer-féle

Igmándi

késérűviz,

bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó-kurát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhájásodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdeganatnál, cukorbetegség, csúsz és köszvénynél stb. — Az „Igmándi“ hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Székelyudvarhelyen Gergely János utóda TAMÁS BALAZS ur üzletében. Főszékküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f, félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűviz mely kis üvegben is kapható.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Szorgor Ferenc 8 év óta fennálló órászülete Székelyudvarhely, Batthyány-tér (az ev. ref. kolegiummal szemben) állandó raktárt tart mindenféle inga-, zseb- és ébresztő-órákból. Javításokat pontosan és lelkiismeretesen teljesít.

Ellenzék. Az erdélyi részek e legjobb és legnagyobb független napilapja negyedévre 8 korona. Előfizetéseket elfogad bármely naptól kezdve az „Ellenzék” kiadóhivatala Kolozsvárt.

Foglalkozást keres (irodait) egy szépirásu egyén, ki magyarul, németül ír és beszél, a Remington-, Yost- és Bensderfer-féle írógépeket kezeli, irodai munkákban jártassággal bír. — Cím e lap kiadóhivatalában.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

Gyarmathy István épület és butor asztalos

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkákat. — Karácsoni, új-évi és más alkalmakra készít csinos **ajándék- és emléktárgyakat** a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós

cipőkben!

Mérték utáni megrendelés pontos kivitele. o „Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Petőfi összes költeményei 1 és 2 koronás diszkóte-

sekben, Magyar és Olcsó Könyvtár sorozatai; óvodás és iskolai táskák nagy választékban **Betegh Pál** könyvkereskedésében Kossuth-utca 15. sz. alatt kaphatók.

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o o **Aki** társat, pénz kölcsönt stb keres, o o o o o o o **Aki** szakácsnőt, o o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, o o o o **Aki** férjhez menni, nőülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, o o o **biztosan és leggyorsabban** eléri célját, ha igénybe veszi

„SZÉKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

GÖZCÉPLŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
GŐZ-ÉS ÉLELMISZER-ÜZLETEK IS KÖTTETNEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RESZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ „AGRARIA”
HAZÁNKBÁN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

„FONTOS!” ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMEL ÉS DISZ-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK.
TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ARANY ÉREMELLEL KITÜNTETVE.
MINDENY TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS JUTÁNYOS ÁRAK

IRJEGYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁRNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNYATRA
DUMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
AGRARIA
BUDAPEST.



Köhhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefü cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Egy doboz hatvan fillér. Csak Réthy-féletogadjunk el!

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni.

Marhahus a legjobb és friss minőségben kilója I. o. 36 kr, II. o. leveshus 32 kr **Balassy Ignác** mészáros és hentesnél Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 14., ahol naponta friss virsli, kolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, lengyel kolbász, szafaládé, sonka és füstölt-hus szintén mérsékelt árban kapható. Borju- és sertéshus ugyanott.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női-férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

OCCASSIO!

Karácsoni és újévi

legjobb

alkalmi vételek.

Ajándékok és meglepetések.

Óriási választék uri és női divat ruházati cikkekben.

Legjutányosabban kaphatók.